

Laidiens: 23.12.2016., Nr. 251

Oficiālās publikācijas Nr.: 2016/251.28

Ministru kabineta noteikumi Nr. 846

Rīgā 2016. gada 20. decembrī (prot. Nr. 69 49. §)

Noteikumi par kultūras pieminekļu, tajā skaitā valstij piederošo senlietu, mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu no Latvijas un ieviešanu Latvijā

Izdoti saskaņā ar likuma

"Par kultūras pieminekļu aizsardzību"

4. panta pirmo daļu un 18.¹ panta pirmo un otro daļu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka:

1.1. kārtību kultūras pieminekļu, tajā skaitā valstij piederošo senlietu, mākslas un antikvāro priekšmetu (turpmāk – kultūras priekšmeti) pagaidu izvešanai vai izvešanai no Latvijas un ieviešanai Latvijā;

1.2. kultūras priekšmetu kategorijas, kuru izvešanai no Latvijas nepieciešama Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas atļauja.

2. Kultūras priekšmetu izvešana šo noteikumu izpratnē attiecībā uz mākslas un antikvārajiem priekšmetiem ir kultūras priekšmetu pilnīga izvešana vai pagaidu izvešana, bet attiecībā uz kultūras pieminekļiem un valstij piederošajām senlietām – pagaidu izvešana.

3. Kultūras priekšmetu kolekcija šo noteikumu izpratnē ir pēc vienotiem principiem atlasītu mākslas un antikvāro priekšmetu kopums, ja ir noformēts kolekcijas apraksts (attiecīgās jomas speciālista sagatavots zinātnisks kolekcijas kultūrvēsturiskais izvērtējums) un priekšmetu uzskaitē ar identificējamām atšķirības un kopības pazīmēm, datējumu un saglabātības pakāpes novērtējumu.

4. Lai aizsargātu nacionālās kultūras vērtības un nepieļautu Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijai (turpmāk – inspekcija) pieejamās datubāzēs identificējamo meklēšanā esošo un zudušo kultūras priekšmetu izvešanu (arī nosūtīšanu pa pastu), inspekcija pieņem lēmumu par kultūras priekšmetu izvešanu, izsniedzot noteikta parauga atļauju (turpmāk – atļauja).

5. Atļauja ir nepieciešama kultūras pieminekļu un to kultūras priekšmetu izvešanai, kuri atbilst šo noteikumu 1. pielikumā minētajām kultūras priekšmetu kategorijām.

6. Šo noteikumu 5. punktā minētā prasība nav attiecināma gadījumā, ja:

6.1. akreditēts muzejs atbilstoši muzeju darbību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai no Latvijas uz laiku izved tā krājumā esošās kolekcijas vai atsevišķus priekšmetus;

6.2. atbilstoši arhīvu darbību reglamentējošos normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai no Latvijas uz laiku izved Nacionālajā dokumentārajā mantojumā iekļautu dokumentu.

II. Atļaujas izsniegšanas kārtība

7. Lai saņemtu atļauju, fiziska vai juridiska persona vai tās pilnvarotā persona (turpmāk – iesniedzējs) aizpilda inspekcijā pieteikumu kultūras priekšmeta izvešanas atļaujas saņemšanai (turpmāk – pieteikums) (2. pielikums) un uzrāda izvešanai paredzēto kultūras priekšmetu. Ja iesniedzējs ir pilnvarotā persona, viņš inspekcijā uzrāda pilnvaru. Minētajā pieteikumā norādītos datus inspekcija iekļauj atļaujas pirmajā eksemplārā – iesniegumā (3. pielikums).

8. Ja paredzēts izvest kultūras priekšmetu kolekciju, iesniedzējs kopā ar pieteikumu iesniedz inspekcijā atbilstoši šo noteikumu 3. punktam izstrādātu kolekcijas aprakstu, kam pievienotas visu kolekcijā ietvertu kultūras priekšmetu krāsu fotogrāfijas (ne senākas par vienu gadu, katrs kultūras priekšmets ir labi redzams un identificējams). Fotogrāfiju skaits nosakāms atbilstoši atļauju eksemplāru skaitam (šo noteikumu 20. un 21. punkts). Fotogrāfijas minimālais izmērs ir 8 x 12 cm, maksimālais izmērs – 10 x 15 cm.

9. Ja paredzēts izvest liela izmēra kultūras priekšmetu, inspekcijai ir tiesības veikt kultūras priekšmeta apskati tā atrašanās vietā.

10. Katra kultūras priekšmeta izvešanai izsniedz atsevišķu atļauju (ši prasība neattiecas uz kultūras priekšmetiem, kurus paredzēts izvest vienlaikus un kuru izcelsmi inspekcija atzinusi par atbilstošu kultūras priekšmetu kolekcijas īpašībām (šo noteikumu 3. punkts)). Inspekcija 15 dienu laikā pēc uzrādītā kultūras priekšmeta izpēti (izņemot šo noteikumu 13. un 14. punktā minētos gadījumus) pieņem lēmumu par kultūras priekšmeta izvešanas atļaujas izsniegšanu vai par atteikumu izsniegt atļauju kultūras priekšmeta izvešanai.

11. Inspekcija pieņem lēmumu par atteikumu izsniegt atļauju kultūras priekšmeta izvešanai, ja tiek konstatēts, ka:

11.1. inspekcijā nav iesniegta visa nepieciešamā informācija kultūras priekšmeta izvešanai (šo noteikumu 2. pielikumā norādītie dokumenti);

11.2. kultūras priekšmets inspekcijai pieejamās datubāzēs ir identificējams kā meklēšanā esošs vai zudis.

12. Inspekcija atsaka atļaujas izsniegšanu kultūras priekšmeta pilnīgai izvešanai un izsniedz atļauju kultūras priekšmeta pagaidu izvešanai, ja tiek konstatēts, ka papildu ekspertīzes rezultātā tas atzīts par jaunatklāto kultūras pieminekli un ir iekļaujams valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Jaunatklātā kultūras pieminekļa atpakaļieņemšanas termiņš Latvijā nedrīkst pārsniegt sešus mēnešus.

13. Ja nepieciešams veikt uzrādītā kultūras priekšmeta ekspertīzi vai precizēt tā īpašumtiesību piederību, inspekcijai ir tiesības aizturēt kultūras priekšmetu inspekcijā ilgāk par 15 dienām, bet ne ilgāk kā līdz lēmuma pieņemšanas dienai. Īpašumtiesību piederības precizēšanai iesniedzējs uzrāda īpašumtiesības apliecinājošus dokumentus. Ja inspekcija, izmantojot tai pieejamās datubāzes, konstatē, ka uzrādītais priekšmets ir meklēšanā esošs vai zudis, inspekcija par to ziņo Valsts policijai.
14. Inspekcijai ir tiesības pieprasīt, lai citas kompetentas iestādes (ņemot vērā iesniegtā kultūras priekšmeta kategoriju) vai nozares speciālisti sniegtu atzinumu izvedamā kultūras priekšmeta papildu vērtēšanai. Atzinumam ir ieteikuma raksturs, izņemot gadījumu, ja atzinumā ir norāde, ka attiecīgā priekšmeta izvešanu un atļaujas izsniegšanu nosaka cits normatīvais akts. Visus izdevumus, kas radušies attiecīgajai iestādei un ir saistīti ar atzinuma sagatavošanu, sedz iesniedzējs.
15. Ja ir nepieciešama papildu ekspertīze, inspekcija var sasaukt ekspertu padomi. Ekspertu padomes sastāvu un nolikumu apstiprina inspekcijas vadītājs.
16. Ja kultūras priekšmetu nepieciešams izvest, lai to izstādītu ārvalstī vai cita iemesla dēļ (piemēram, restaurācijai, ekspertīzei, mācību programmai), inspekcija pieņem lēmumu par kultūras priekšmeta pagaidu izvešanu. Kultūras priekšmeta pagaidu izvešana šo noteikumu izpratnē ir tā izvešana uz laiku un ieviešana Latvijā pilnā apjomā un labā saglabātības stāvoklī inspekcijas noteiktā laikā. Atpakaļiešanas termiņš nedrīkst pārsniegt trīs gadus.
17. Ja mūzikas instrumenti atbilst šo noteikumu 1. pielikumā minētajai A8. un B9. kategorijai, to pagaidu izvešanu orķestra un izpildītāju darba vajadzībām apliecina attiecīgā uzņēmuma administrācijas vai izpildītāja sagatavotā instrumentu izcelsmes dokumentācija, ko uzrāda muitas iestādē bez inspekcijas izsniegtiem izvešanas dokumentiem (atļaujas vai izziņas).
18. Atļaujas derīguma termiņš ir viens gads no tās izsniegšanas dienas. Ja atļaujas derīguma termiņš ir beidzies, bet tā nav izmantota, inspekcija var izsniegt atkārtotu atļauju.
19. Atļauju izsniedz pēc tam, kad iesniedzējs ir samaksājis valsts nodevu par atļaujas izsniegšanu kultūras priekšmetu izvešanai vai pagaidu izvešanai no Latvijas.
20. Kultūras priekšmeta izvešanai no Latvijas Eiropas Savienības robežās inspekcija sagatavo atļauju (3. pielikums) divos eksemplāros:
- 20.1. atļaujas pirmo eksemplāru – iesniegumu inspekcijai par kultūras priekšmeta izvešanu – glabā inspekcija;
- 20.2. atļaujas otro eksemplāru glabā iesniedzējs un uzrāda pēc atbildīgo amatpersonu lūguma.
21. Kultūras priekšmeta izvešanai no Latvijas ārpus Eiropas Savienības robežām inspekcija sagatavo atļauju (3. pielikums) trijos eksemplāros:
- 21.1. atļaujas pirmo eksemplāru – iesniegumu inspekcijai par kultūras priekšmeta izvešanu – glabā inspekcija;
- 21.2. atļaujas otro eksemplāru – glabā iesniedzējs un uzrāda muitas iestādei. Muitas iestāde izdara tajā attiecīgas atzīmes;
- 21.3. atļaujas trešo eksemplāru nodod iesniedzējam iesniegšanai muitas iestādē. Muitas iestāde izdara tajā attiecīgas atzīmes un 15 dienu laikā nosūta inspekcijai.
22. Kultūras priekšmetu izvešana no Latvijas ārpus Eiropas Savienības robežām ietver muitas formalitāšu noformēšanu muitas iestādē. Ievērojot minēto, kultūras priekšmetus var izvest tikai tajās ārējās robežas šķērsošanas vietās, kurās ir izveidoti muitas kontroles punkti. Muitas iestāde, izskatot visus atļaujas eksemplārus, kontrolē, lai muitas deklarācijā sniegtās ziņas atbilstu atļaujā norādītajām ziņām.
23. Inspekcijas lēmumu aizliegt uzrādīto kultūras priekšmetu izvešanu iesniedzējs ir tiesīgs apstrīdēt Kultūras ministrijā.
24. Lai atvieglotu tāda kultūras priekšmeta izvešanu, kurš nav kultūras piemineklis un neatbilst šo noteikumu 1. pielikumā minētajām kategorijām, inspekcija pēc iesniedzēja vēlēšanās var izsniegt attiecīgu izziņu uzrādīšanai muitas iestādē. Izziņas derīguma termiņš ir viens gads no tās izsniegšanas dienas.

III. Kultūras priekšmetu ieviešana Latvijā

25. Ievedot kultūras priekšmetu, kuram paredzēta pagaidu ieviešana Latvijā, no valstīm, kuras nav Eiropas Savienības dalībvalstis, tā īpašniekam (valdītājam) ir pienākums to deklarēt Latvijas muitas iestādē. Ja kultūras priekšmets, kuram paredzēta pagaidu ieviešana Latvijā, nav uzrādīts muitas iestādē, uzskatāms, ka persona šo kultūras priekšmetu ir iegādājusies Latvijā un uz tā izvešanu attiecas šajos noteikumos noteiktā kultūras priekšmetu izvešanas kārtība.
26. Ja persona, no Eiropas Savienības dalībvalsts ievēdot Latvijā kultūras priekšmetu, kura izvešanai no Latvijas atbilstoši šiem noteikumiem nepieciešama atļauja, var uzrādīt dokumentus, kas apliecina tā īpašuma piederību vai iegādi ārpus Latvijas (piemēram, kultūras priekšmeta iegādes līgums, pirkuma pavadzīme, atļauja kultūras priekšmeta izvešanai no citas Eiropas Savienības dalībvalsts), šie noteikumi uz minēto kultūras priekšmetu izvešanu nav attiecināmi.
27. Par kultūras priekšmetu, kuram paredzēta pagaidu izvešana, tā īpašnieks (valdītājs) rakstveidā paziņo inspekcijai 15 dienu laikā pēc tā ieviešanas Latvijā.
28. Kultūras pieminekli, kuram paredzēta pagaidu izvešana, tā īpašnieks (valdītājs) reģistrē inspekcijā 15 dienu laikā pēc tā ieviešanas Latvijā, rakstiski apliecinot, ka ievestais kultūras piemineklis ir tas pats kultūras piemineklis, kam piemērota pagaidu izvešana. Ja rodas šaubas, inspekcijai ir tiesības pieprasīt, lai kultūras pieminekļa īpašnieks (valdītājs) uzrādītu atpakaļievesto kultūras pieminekli.

IV. Noslēguma jautājumi

29. Atzīt par spēku zaudējušiem Ministru kabineta 2003. gada 7. janvāra noteikumus Nr. 8 "Mākslas un antikvāro priekšmetu izvešana no Latvijas un ieviešana Latvijā" (Latvijas Vēstnesis, 2003, 5. nr.; 2009, 204. nr.; 2013, 203. nr.).
30. Noteikumi stājas spēkā 2017. gada 1. janvārī.

Ministru prezidents
Māris Kučinskis

Kultūras ministra vietā –
tieslietu ministrs
Dzintars Rasnačs

Kultūras priekšmetu kategorijas

Kategorija	Kultūras priekšmeti
A	Kultūras priekšmeti, kuru izvešanai nepieciešama atļauja neatkarīgi no to izcelsmes vietas
A1.	Arheoloģiskās senlietas ar datējumu līdz 17. gadsimtam (ieskaitot), kas iegūtas: 1) izrakumos vai atrastas zemē, uz zemes vai ūdenī 2) arheoloģisko atradumu vietās 3) no arheoloģijas kolekcijām
A2.	Vairāk nekā 100 gadu veci no kultūras priekšmeta atdalīti fragmenti, kas ir neatņemama mākslas, vēstures vai reliģiska pieminekļa daļa
A3.	Inkunābulas un par 100 gadiem vecāki rokraksti, ieskaitot ģeogrāfijas kartes un mūzikas partitūras (atsevišķi vai kolekcijā)
A4.	Dažādu veidu arhīvi, kuros ir par 100 gadiem vecāki eksemplāri (neatkarīgi no materiāla)
A5.	Grāmatas, kas ir vecākas par 100 gadiem (atsevišķi vai kolekcijā)
A6.	Transportlīdzekļi, kas ir vecāki par 75 gadiem
A7.	Kolekcijas, kurām ir vēsturiska, paleontoloģiska, etnogrāfiska vai numismātiska vērtība
A8.	Par 100 gadiem vecāki mākslas un antikvārie priekšmeti
B	Kultūras priekšmeti, kuru izvešanai nepieciešama atļauja, ja to izcelsme ir saistīta ar Latvijas teritoriju*
B1.	Gleznas un zīmējumi, kas darināti ar roku uz jebkura materiāla un ar jebkuru paņēmieni
B2.	Gravīru, estampu, serigrāfiju un litogrāfiju oriģināli, kā arī attiecīgās plāksnes un plakātu oriģināli
B3.	Skulptūru un statuešu oriģināli (arī to kopijas, kas radītas tādā pašā procesā kā oriģināli)
B4.	Fotogrāfijas, filmas un to negatīvi
B5.	Stikla izstrādājumi
B6.	Zeltkaļu un sudrabkaļu izstrādājumi
B7.	Mēbeles
B8.	Optiskās ierīces un aparāti, fotoaparāti, kinoaparāti un ierīces
B9.	Mūzikas instrumenti
B10.	Pulksteņi un to daļas
B11.	Koka izstrādājumi
B12.	Keramika
B13.	Gobelēni, paklāji, tekstilijas
B14.	Tapetes
B15.	Ieroči

Piezīme. * 50 līdz 100 gadus veci kultūras priekšmeti, kurus radījušas Latvijas mākslas un kultūras rādītājos fiksētas personas un ražotnes un kuri nepieder to autoriem un izgatavotājiem.

Kultūras ministra vietā –
tieslietu ministrs
Dzintars Rasnačs

2. pielikums
Ministru kabineta
2016. gada 20. decembra
noteikumiem Nr. 846

Pieteikuma veidlapa kultūras priekšmeta izvešanas atļaujas saņemšanai

Reģistrācijas Nr. _____ Iesniegšanas datums _____ Saņēma _____

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija

State Inspection for Heritage Protection Republic of Latvia

PIETEIKUMS
kultūras priekšmeta(-u) izvešanas atļaujas saņemšanai

APPLICATION
for export license of the cultural object(s)

1. Iesniedzējs/Priekšmeta(-u) īpašnieks / Applicant/Owner of the object(s)

Vārds, uzvārds/juridiskai personai – nosaukums

Name, surname/legal entity – name

Personas kods vai pases numurs/juridiskai personai – reģistrācijas numurs

Personal code or passport number/legal entity – registration number

Adrese / Address

2. Iesniedzēja pārstāvis / Applicant's representative

Vārds, uzvārds
Name, surname

Personas kods vai pases numurs
Personal code or passport number

Adrese / Address

3. Saņēmējs (adrese un galamērķa valsts) / Recipient (address and country of destination)

Vārds, uzvārds/juridiskai personai – nosaukums
Name, surname/legal entity – name

Adrese / Address

Valsts / Country

4. Kultūras priekšmeta(-u) izvešanas termiņš / Term of export of the cultural object(s)

☐	Pilnīga izvešana / Definitive
☐	Izvešana uz laiku; lūdzu, norādiet / Temporary; please specify
	Laikposms / Time period

5. Izvešanas nolūks / Purpose of export of the cultural object

☐	Privātpašums / Private property	☐	Izstāde / Exhibition
☐	Dāvana / Gift	☐	Ekspertīze un atribūcija / Expertise
☐	Realizācija / Sale	☐	Nogāde pēc piederības / Delivery to owner
☐	Cits / Other lūdzu, norādiet / please specify		

6. Kultūras priekšmetu skaits / Number of cultural objects Skaits / Number

Iesniegumam jāpievieno kultūras priekšmeta(-u) apraksts (pielikums) / Description of cultural object(s) has to be attached (Annex)

7. Papildus iesniegtie dokumenti (pilnvara, īpašumtiesības vai mantojuma tiesības apliecināošs dokuments, ekspertīzes slēdziens u. tml.) / Additional documents (authorization, title-deed, expertise etc.):

Skaits dokumenti uz Skaits lapām / Number of documents on number of pages

Pilnvara noteikti nepieciešama iesniedzēja pārstāvim / Written authorization is required for Applicant's representative

8. Iesniedzējs vai iesniedzēja pārstāvis / Applicant or applicant's representative

Vieta un datums / Place and date

Vārds, uzvārds, paraksts, e-pasta adrese / Name, surname, signature, email address

Aizpilda izdevējstādē / For completion by issuing authority

Eksperta lēmums / Decision of expert

☐	Izsniegta izziņa Nr. / Reference No. issued
☐	Izsniegta atļauja Nr. / Permission No. issued
☐	Ekspertu padomes sasaukšana / Convocation of Council of Experts

Datums / Date

Eksperta paraksts / Signature of expert

Izdevējstādē: Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija, Mazā Pils iela 19, Rīga, Latvija, LV-1050, www.mantojums.lv

Issuing authority: State Inspection for Heritage Protection, Mazā Pils iela 19, Riga, LV-1050, Latvia, www.mantojums.lv

Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija				State Inspection for Heritage Protection Republic of Latvia						
Pielikums				Annex						
kultūras priekšmeta(-u) izvešanas atļaujas saņemšanas pieteikumam				to application for export license of the cultural object(s)						
Kultūras priekšmeta(-u) apraksts										
Description of cultural object(s)										
Nr. /	Kultūras	Kultūras priekšmeta	Kultūras	Kultūras	Kultūras	Masa	Kultūras	Novērtējuma	Citas raksturīgas	Kultūras